

Løft til udskolingen

Eksempler på aktuelle indsatser i udskolingen på udvalgte skoler i Københavns Kommune

Pointer og erfaringer fra to dialogmøder afholdt d. 15. og 29. januar

Pointer fra forskningsfeltet

Indhold

Løft til udskolingen	5
Baggrund.....	5
Kortlægningens opbygning.....	5
Overordnede, tværgående pointer, som er fremkommet under kortlægningen	6
Udskolingslinjer – og profiler.....	9
Definition af udskolingslinjer og – profiler	9
Potentialer ved initiativer.....	9
Erfaringer fra skoler	9
Perspektiver fra andre aktører	10
Forudsætninger, herunder ressourcetræk.....	10
Erfaringer fra skoler	10
Overbygningsskoler for elever i 7. til 9. kl.	12
Definition af overbygningsskoler.....	12
Potentialer ved initiativer.....	12
Erfaringer fra skoler	12
Forudsætninger, herunder ressourcetræk.....	13
Erfaringer fra skoler	13
Åben skole	15
Definition af Åben Skole	15
Potentialer ved initiativet.....	15
Erfaring fra skoler	15
Perspektiver fra andre aktører	16
Forudsætninger, herunder ressourcer	16
Erfaring fra skoler	16
Perspektiver fra andre aktører	16
Intensive læringsforløb.....	18
Definition af Intensive læringsforløb.....	18
Potentialer ved initiativet.....	18
Erfaringer fra skoler	18
Perspektiver fra andre aktører	19

Forudsætninger, herunder ressourcetræk	19
Erfaringer fra skoler	19
Perspektiver fra andre aktører	20
Talentcamps- og forløb for elever, der har brug for flere udfordringer	22
Definition af Talentcamps- og forløb for elever, der har brug for flere udfordringer	22
Potentialer ved initiativet.....	22
Erfaringer fra skolerne	22
Perspektiver fra andre aktører	23
Forudsætninger, herunder ressourcetræk.....	23
Erfaringer fra skolerne	23
Perspektiver fra andre aktører	24
Stærkere brobygning til ungdomsuddannelser gennem bl.a. forløb på erhvervsskolerne	25
Definition af Stærkere brobygning til ungdomsuddannelser.....	25
Potentialer ved initiativet.....	25
Erfaringer fra skolerne	25
Perspektiver fra andre aktører	25
Forudsætninger, herunder ressourcetræk	26
Erfaringer fra skoler	26
Perspektiver fra andre aktører	26
Styrket erhvervspraktik	29
Definition af Erhvervspraktik.....	29
Potentialer ved initiativer.....	29
Erfaringer fra skoler	29
Perspektiver fra andre aktører	29
Forudsætninger, herunder ressourcetræk	30
Erfaringer fra skoler	30
Praktiske værksteder	31
Definition af praktiske værksteder	31
Potentialer ved initiativet.....	31
Forudsætninger, herunder ressourcetræk	31
Styrket forældresamarbejde	33
Definition af forældresamarbejde.....	33
Potentialer ved initiativer.....	33

Erfaringer fra skoler	33
Perspektiver fra andre aktører	34
Forudsætninger, herunder ressourcetræk	34
Erfaringer fra skoler	34
Perspektiver fra andre aktører	34

Løft til udkolingen

Baggrund

I forbindelse med budget 2018 blev der afsat 220 mio. kroner i perioden 2018-2022 til at styrke udkolingen. Midlerne skal bidrage til at:

- Folkeskolen bliver endnu mere attraktiv for de ældste elever
- Resultaterne ved afgangsprøverne bliver bedre, særligt for de fagligt svageste elever
- Overgangen til ungdomsuddannelse skal styrkes
- Der skal etableres samarbejder med virksomheder, foreninger og Musikskolen mv.

Der er afsat 40 mio. kr. i 2018 og 60 mio. kr. de efterfølgende tre år til bl.a. følgende initiativer:

- Intensive læringsforløb for fagligt udfordrede elever
- Talentcamps og forløb for elever der har brug for flere udfordringer
- Udkolingslinjer og -profiler på flere folkeskoler
- Overbygningsskoler for elever i 7. til 9. klasse
- Udvidelse af Åben Skole og faste partnerskaber med private virksomheder, kulturtilbud, Musikskolen mm.
- Stærkere brobygning til ungdomsuddannelser gennem bl.a. forløb på erhvervsskolerne
- Obligatorisk erhvervspraktik og gode praktikpladser –
- Etablering af praktiske værksteder bl.a. i forbindelse med projektopgaven i 9. klasse - Styrket forældresamarbejde

Kortlægningen har til formål at indhente erfaringer og perspektiver fra skolerne og aktører rundt om. I bilag 1 ses en oversigt over, hvem der har bidraget til. Valg af skoler er foretaget dels på baggrund af de erfaringer skolerne har med de forskellige indsatser dels med udgangspunkt i, at det ikke var ressource- og tidsmæssigt muligt at tale med alle skoler i kommunen.

Derfor er det vigtigt at se denne kortlægning som et stort uddrag af de indsatser der sker på tværs i kommunen, men på ingen måde er det et fuldstændigt billede af alle de initiativer og indsatser som for nuværende er i gang både i form af samarbejder mellem centralforvaltning og skoler, områderne, skoler og eksterne aktører, skoler og fritidscentre og lokale projekter på de enkelte skoler.

Kortlægningens opbygning

Kortlægningen indeholder et indledende afsnit, der skitserer overordnede pointer fra skoler og andre aktører til udmøntningen af midlerne til styrket udkoling. Herefter følger et afsnit om erfaringer og perspektiver til hvert af de ni initiativer, som er nævnt i budgetteksten. Afslutningsvist samler et sidste

afsnit op på øvrige initiativer, som er fremkommet i kortlægningsprocessen, og som vurderes at være relevante til at styrke udkolingen.

Overordnede, tværgående pointer, som er fremkommet under kortlægningen

Implementeringsgrupper

Styrket udkolning er blevet drøftet på implementeringsgruppemøder 22. november og 1. december:

- Det er vigtigt, at der er fokus på, at indsatserne skal leve efter midlerne udløber
- Der skal være fokus på at sikre varige forandringer og dermed ikke projektindsatser
- Midlerne skal være med til at understøtte lokale ønsker og initiativer på skolerne
- Samarbejdet mellem fritidscentre og skoler kan særligt være med til at løfte de fagligt og socialt udsatte elever
- Samarbejdet mellem fritidscentre og skoler kan eksempelvis styrkes ved at sikre en stærkere forankring i ressourcecenteret

Skoleledere

Styrket udkolning er blevet drøftet på skoleledermøder i Vanløse/Brønshøj og Nørrebro/Bispebjerg i november samt i interviewene med skolerne¹:

- Det er vigtigt, at indsatserne forankres på skolerne – også når midlerne ophører. Derfor er det bedre at fokusere på få men dybdegående indsatser, for at sikre forandringerne bliver helt implementerede
- Der er et behov for at få ejerskabsfølelse til indsatserne. Det er vigtigt at samarbejdet med forvaltningen sker med udgangspunkt i den enkelte skoles behov og ønsker

De faglige organisationer

Styrket udkolning er blevet drøftet på et halvårligt TR-møde i Valby/Vesterbro/Kongens Enghave 16. november, på et koordinationsmøde med KLF d.9. november samt på et møde med SKK d. 23. november

- Et ønske fra tillidsrepræsentanterne, at alle midler fordeles til skolerne. Herefter kan de enkelte skoler selv finde ud af, hvordan de bedst arbejder med de ni temaer i "løft til udkolingen", samt andre udkolingsrelevante indsatser.
- Det er vigtigt at der sikres lokalt ejerskab til indsatserne. Ikke "one size fits all".
- "Snuden i sporet" – der skal arbejdsro til at udvikle og implementere det nye og de indsatser, der nu er i forvejen.
- Hvis der skal være et øget fokus på uddannelse og samarbejde med EUD, bør der tænkes midler til EUD og UU. Så UU kan varetage flere af deres "traditionelle" opgaver, som er blevet beskåret de senere år.

¹ Skolelederne i Københavns Kommune har rettet henvendelse til Børne- og Ungdomsudvalget vedr. udmøntningen af midlerne til styrket udkolning i budget 2018: <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/99ccadd9-c58c-4dcb-aa71-c32d465a2f1e/00af2682-e1c0-44b1-a9c2-73e470ae9264/Attachments/19320009-25452208-1.PDF>

- I forhold til processen med udvikling samt opfølgning på indsatserne kunne et forslag være at inddrage MED- strukturen som aktiv deltager.

Ungeråd KBH og Københavns Fælles Elevråd

Styrket udskoling er blevet drøftet med Ungeråd KBH og Københavns Fælles Elevråd 20. november²:

- Vigtigt at der er kompetente lærere, både fagligt og relationsmæssigt – også ift. klasseledelse
- Stabilitet i personalet giver bedre trivsel
- Et godt fagligt image er vigtigt for skolerne. Det er kendt lokalt hvilke skoler der præsterer eller ej.
- Folkeskolens opgaveformer matcher ikke altid behovet i gymnasiet og på universitetet. Der bør tænkes nyt og anderledes ift. at rette undervisningen mod de krav der stilles efterfølgende.
- Elevinddragelse skal sættes på dagsorden i højere grad end i dag – eleverne skal være medbestemmende så vidt muligt – fx ift. temaer, arbejdsformer, fysiske rammer (fx hvordan bordene skal stå, antal ved bordene) mm.. Læren skal 'sættes løs' til at kunne inddrage eleverne (det kan være en ledelsesopgave).
- Elevinddragelse forpligter eleven – som elev må man følge med, hvis man selv har valgt emnet. Elevinddragelse motiverer.
- Projekt- og problemorienteret arbejde er en spændende måde at arbejde på, som giver eleven et ansvar. Ofte skal processen munde ud i et produkt, hvilket sætter kreativiteten i spil og at fremlægge et produkt er forbundet med en stolthed. En projektorienteret arbejdsform bidrager i høj grad til en varieret undervisning.

Skole og Forældre og Brug Folkeskolen

Styrket udskoling er drøftet med Skole og Forældre og Brug Folkeskolen 5. december:

- Hvis målsætningen om at hindre udsivning skal nås, bør der også fokuseres på mellemtrinnet, da det ofte er her udsivningen begynder
- Midlerne bør give skolerne mulighed for at arbejde mere med tiltag, som skolerne allerede gør eller føler ejerskab til, så det bliver forankret og fastholdt bedst muligt
- Det er vigtigt, at midlerne styrker udskoling for alle elever

Tværgående pointer fremkommet under dialogmøder d. 15. og 29. januar

Skolerne er forskellige

Den enkelte skole skal have autonomi til at tilpasse eller udvikle løsninger, der passer til deres profil, deres elever, faciliteter og kompetencer. Dette står ikke i modsætning til at skolerne gerne vil samarbejde på tværs, og flere efterspørger at der opdyrkes fællesskaber med nærliggende

² Brug Folkeskolen og Skole og Forældre har rettet henvendelse til Børne- og Ungdomsudvalget vedr. udmøntningen af midlerne til styrket udskoling i budget 2018: <https://www.kk.dk/sites/default/files/edoc/99ccadd9-c58c-4dcb-aa71-c32d465a2f1e/00af2682-e1c0-44b1-a9c2-73e470ae9264/Attachments/19319999-25458020-1.PDF>

skoler for at indgå partnerskaber med lokale virksomheder, organisationer og foreninger. Skolerne har ikke kompetencer og tid til at opdrive forpligtende samarbejder med udefrakommende. For at understøtte dette fra central hold i BUF, skal der tilbydes facilitering, kompetenceudvikling og inspiration.

- Der efterlyses samarbejder og indsatser, der går på tværs af skolerne (videndeling, udvikling af forløb, forløb, der går på tværs, praktikbanker mm)
- Der ses et effektiviseringspotentiale hvis nye typer tilbud udbydes fra central hold, eller hvis flere skoler går sammen om at udvikle tilbud.

Ressourcer:

- At der afsættes tid, midler og kompetencer til at udvikle idéerne, hvor elever, lærere, ledere, eksterne og forældre inddrages. Der skal afsættes midler til at drive og videreudvikle initiativerne efterfølgende så de bliver langsigtede og forankrede.
- Det kræver tid og prioritering hvis de forskellige samarbejder, der kom op under idégenereringen, skal styrkes: Fx forældresamarbejder, virksomhedssamarbejder, elevinddragelse, bedre relationer med den enkelte elev og samarbejder på tværs af skolerne.

Relationer og forpligtende fællesskaber

- Der ønskes mere fokus på relationer og fællesskaber. Særligt forpligtende fællesskaber, hvor eleverne lærer om den sociale sammenhængskraft og at de har et ansvar ift. at løfte som team.

Motivation

- Manglende motivation hos eleverne i udskolingen nævnes af næsten alle grupper. Det er lidt uklart hvad den manglende motivation skyldes. Det kunne være spændende at gå mere i dybden med at teste, hvilke initiativer, der faktisk højner motivation blandt forskellige elevgrupper.
- Der er en mangel på lige adgang til og forståelse af uddannelses- og jobmuligheder for eleverne

Åben skole: Mere ud i virkeligheden og mere virkelighed ind i undervisningen

Alle elever skal mødes der, hvor de er – udskolingen skal ikke kun være en boglig affære. Udskolingen skal i lige så høj grad understøtte de praktiske elever som de boglige elever. Dvs. flere praktiske og kreative fag/forløb og samarbejder med omverden.

- Der efterlyses kreative, produktorienterede fag og forløb i udskolingen. Dette kræver at kreative fag prioriteres, og at der er tidssvarende faglokaler til at arbejde kreativt.

Udskolingslinjer – og profiler

Dette afsnit bygger på

- Interview med Langelinieskolen, Amager Fælled skole, Heiberg Skole, Valby Skole, Gasværksvejens Skole, Ålholm Skole, Højdevangens Skole
- Interview med Ungeråd KBH og Københavns Fælles Elevråd
- Input fra temamøde for skolelederne i område Vanløse - Bispebjerg

Definition af udskolingslinjer og – profiler

Der er flere måder at arbejde med udskolingslinjer og – profiler i kommunen:

- Alle klasserne i udskoling er inddelt i linjer, som eleverne vælger ud fra interesse. Et antal af timerne i udskoling (fx valgfag og understøttende undervisning) tones af de linjer, som skolen udbyder. Denne model giver plads til, at skolens elever efter mellemtrinnet går videre på en linje i udskoling på deres distriktsskoleskole, eller fortsætter i deres stamklasse, men følger en linje sammen med elever fra årgangen i fx en dag om ugen.
- Enkelte skoler har i udskoling en linje (eksempelvis idræt), som eleverne ansøger om at gå på. Denne model har en bydækkende udskolingslinje sideløbende med en "traditionel" udskoling. Elever fra hele byen kan søge og optages efter fastsatte kriterier. Modellen har vist sig effektiv til at ændre skolers renommé.
- Alle klasserne i udskoling er tonet af det samme fagområde, dvs. skolen har en profil (eksempelvis naturfaglig eller international profil).

Potentialer ved initiativer

Erfaringer fra skoler

- Eleverne giver udtryk for, at de glæder sig til linjedagen og oplever undervisningen på linjerne som mere varieret og spændende end den øvrige undervisning.
- Eleverne oplever det som en stærk motivationsfaktor ift. at fortsætte i overbygningen på deres skole.
- Arbejdet med linjer hænger godt sammen med åben skole, da det giver mulighed for at bruge andre aktører i undervisningen inden for linjens fagområde.
- Der er mulighed for at skabe et godt samarbejde mellem pædagoger og lærere i indholdet af linjerne.
- Giver mulighed for elevfordybelse og omfatter ofte en mere projekt- og problemorienteret undervisning og har et stærkere præg af elevmedejerskab til undervisningens indhold og arbejdsformer.
- Skoler med en profil benytter dette som afsæt til et samarbejde med ungdomsuddannelserne (fx Randersgade skole)

- Organisering med linjer og profil virker positivt i forhold til at arbejde med elevernes sociale og personlige kompetencer, foruden de faglige gevinster.
- Kan give udskoling en identitet og et "brand", så overgangen fra mellemtrin til udskoling bliver noget attraktivt og nyt og sådan, at andre tilbud ikke bliver relevante i elevernes og forældrenes bevidsthed.

Perspektiver fra andre aktører

Fra interview med Københavns ungeråd og KFE nævnes følgende punkter, som noget der gør en udskoling særligt attraktivt:

- Stor andel af praktiske/musiske fag, der kan bryde eller sammentænkes med de mange bogligt betonede fag. De praktiske/musiske fag opleves meget nedprioriterede i folkeskolen i dag. Fordybelse gennem håndværksprægede og kunstneriske arbejdsformer, som afveksling til rutinerne i skolens øvrige fag opleves som en positiv kontrast. De nævnte fag inspirerer desuden til erhvervsuddannelserne.

Fra temamøde for skolelederne i område Vanløse – Bispebjerg var et perspektiv:

- Tanken om en linje med mulighed for fordybelse i praktiske fag og udvidede praktikperioder, kan være med til at hjælpe uafklarede unge på vej til en ungdomsuddannelse.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

- Flere skoler nævner nødvendigheden af at have en eller flere koordinatore tilknyttet (lærere som har denne opgave).
- Flere skoler nævner, at de mangler ressourcer til at kunne skabe en bedre holddannelse.
- Det er vigtigt at beskrive linjerne, så de appellerer til et bredt udsnit af elever.
- Vigtigt ikke at lave klassedannelse ud fra linjevalget.
- Opmærksomhed på, om man vil kunne vælge om (det er tidligt at specialisere sig som 13-årig)
- Det er afgørende, at lærerne i udskoling har kompetencer inden for de linjer, der udbydes.
- Udarbejdelsen af linjernes indhold kræver tid.
- Linjeopdeling skal understøttes af en tydelig struktur, fx med faste linjedage i skemaet.
- En anden mulighed er at veksle mellem perioder med linje og mere traditionelle skemapperioder.
- Evt. en mulighed at alle elever skal igennem alle linjer for at fratage dem valget. Dette forudsætter dog, at valgfag ikke indgår i timetallet, da det er fastsat i folkeskoleloven, at eleverne skal kunne vælge mellem valgfag.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Flere linjer på hver skole - vigtig fordi det øger elevernes motivation
- Udskolingslinjer bør have fokus på miljø og valgfag
- Lokal forankring i faciliteter og ressourcer/kompetencer
- Der er for lidt fokus på idræt, bevægelse og kreative fag (og for få faciliteter)
- Udskolingens miljøer mangler motivation – fagligt inspirerende studiemiljø
- En kombination af linjer, profiler, brobygning, åben skole kan skabe motivation -> vigtigt med høj kvalitet

Pointer fra forskningsfeltet

Danmarks Evalueringsinstitut har undersøgt organiseringen med linjer og hold i udskolingen:

- Det er en udbredt opfattelse blandt skolelederne, at organisering i hold og linjer styrker både faglige stærke og svage elevers motivation og faglige udbytte
- Linjeorganisering kan være med til at skabe nogle rammer, hvor en bestemt faglig interesse kan give eleverne mulighed for at fordybe sig og mødes i meningsfulde faglige fællesskaber
- Det kan være en udfordring, at de fagligt svage elever vælger den samme linje, og at der bliver en utilsigtet skæv fordeling af drenge og piger på linjerne
- Det kan være svært for eleverne at tackle den nye sammensætning på tværs af de oprindelige klasser, men samtidig kan linjeopdelt udskoling give eleverne mulighed for at skabe nye relationer i forbindelse med klassesdannelse og styrke elevernes relationer inden for de enkelte linjer
- Linjeopdelt udskoling sætter krav om, at lærernes faglige kompetencer svarer til de pågældende linjers profiler

Link til rapport: <https://www.eva.dk/grundskole/linjer-hold-udskolingen>

FUTU peger i rapporten "Udvikling af gode skoler i København" på, at:

- Et dårligt image om fx lav faglighed kan være årsag til udsivning
- Nyklassedannelser kan være et effektivt greb til at højne faglighed og trivsel

Link til rapport:

<http://www.futu.dk/kunder/0000000865/realpaths/pdf/Udvikling%20af%20gode%20skoler%20i%20København%20-%20FUTU.pdf>

Overbygningsskoler for elever i 7. til 9. kl.

Dette afsnit bygger på:

- Interview med Højdevangens Skole, Kirkebjerg Skole, Gasværksvejens Skole, Katrinedal Skole og Langelinieskolen.

Definition af overbygningsskoler

En overbygningsskole er en skole, hvor 7.-9. klassetrin er samlet på én skole, hvortil en række andre skoler med indskoling og mellemtrin afleverer elever. I nogle tilfælde dækker overbygningsskolen også 6. klassetrin. I Københavns Kommune er Højdevangens Skole overbygningsskole.

I afsnittet indgår også erfaringer fra skoler, der ikke er organiseret som overbygningsskole, men som har arbejdet med at skabe selvstændige overbygningsafdelinger. Det kan eksempelvis være ved at placere udskolingsafdelingen på en anden matrikel eller bryde den traditionelle form med klasser i udskolingen.

Potentialer ved initiativer

Erfaringer fra skoler

Højdevangens Skole peger på følgende ved at være overbygningsskole:

- Da skolen har flere spor i udskolingen er der god mulighed for holddannelse og organisering af anderledes typer af aktiviteter.
- Der er mulighed for at målrette indretningen og de fysiske rum til elever i udskolingen og skabe et stærkt ungdomsmiljø.
- Som overbygningsskole har de fokus på at promovere skolen til basisskolernes elever og forældre. Dermed er den bevidsthed, der bør være tilstede på enhver skole om brobygning fra mellemtrin til udskoling, her en indbygget nødvendighed.
- Skolens fysiske artefakter afspejler at det er unge til forskel fra børn, der er på skolen (fx er der ikke bogstaver og tal i skolegården)
- Det gavner eleverne, at de yngre elever ikke er på skolens matrikel, hvilket bidrager positivt til elevernes selvforståelse.
- En organisering som overbygningsskole giver et ekstra og fornyet fokus på overgangen mellem mellemtrin og udskoling.
- Den større volumen (flere spor) der følger af at være en overbygningsskole, giver bedre muligheder for faglig sparring og udvikling blandt ansatte og bedre muligheder for eleverne for nogen at spejle sig i.

Kirkebjerg Skole, Langelinieskolen og Katrinedal Skole peger på følgende måder at indrette udskolingen på:

- Det er fordelagtigt, at de har den samme leder for 6. klassetrin som for udskolingen, da det styrker arbejdet med overgange mellem mellemtrin og udskoling
- Det giver et særligt miljø, at udskolingen har sin egen matrikel, da udskolingen får sin egen identitet og eleverne føler sig særlige og oplever, at de får flere venner
- Læringsmiljøet er mere roligt, og eleverne mere ansvarlige for omgivelserne i udskolingsmatriklen, efter de er "sluppet" for de små elever.

Gasværksvejens Skole peger med en anderledes model på følgende måder at indrette udskoling på:

- Det er vigtigt at arbejde holistisk med folkeskolen, og derfor skal udskoling ikke bo for sig selv.
- I udskoling blandes eleverne i primærklasser på tværs af årgange. Eleverne starter hver dag i primærklassen, hvor de bl.a. arbejder med personlige mål, timeløse fag og sparring på tværs af eleverne. Primærlæreren er også mentor med særligt fokus på de fagligt svage elever. Denne form for holddannelse sikrer ifølge skolen fastholdelsen af eleverne.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

Højdevangens Skole peger på følgende ved at være overbygningsskole:

- Som overbygningsskole er det nødvendigt med et stort relationsarbejde med eleverne, da de oplever et stort skifte fra basisskole til overbygningsskole og en ny klassedannelse.
- Der var en del udsivning i starten af organiseringen som overbygningsskole, da ikke mindst mange forældre var skeptiske overfor projektet
- Der er behov for stamlokale, når man laver nye 7. klasser! Man kan ikke starte nye klasser i 7. og lade dem være vandreklasser fra start.
- Som overbygningsskole er det bedre at starte med eleverne i 6. klasse, fordi der endnu ikke er så mange hormonelle svingninger/eksistentiel usikkerhed i 6.klasse

Kirkebjerg Skole peger på følgende måder at indrette udskoling på:

- Det er vigtigt at arbejde både med det faglige og det sociale
- Det kan være gavnligt at lade eleverne arbejde med udviklingen af ungdomsmiljøet som en del af undervisningen
- Det er væsentligt for en vellykket udskoling, at eleverne har deres eget sted.

Gasværksvejens Skole peger med en anderledes model på følgende måder at indrette udskoling på:

- Det kan være en større omstilling at bryde den traditionelle form med klasser til holddannelse på tværs af årgange, og det er vigtigt at have is i maven.
- Man skal kunne leve med, at man ikke tæller timer, men kigger på mål og indhold frem for timer
- Ledelsen skal være stærk i processer og skemalægning. Ellers vil der være behov for support her.
- Sørg for at inddrage personalet, så de får ejerskab.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- En "overbygningsskole" kan også skabes gennem et øget samarbejde mellem flere skoler i området om udbud af linjer eller fag på tværs af skolerne, uden at de organiseres på en og samme skole.
- Skabe gode ungdomsmiljøer herunder forbedre fysiske rammer
- Sikre at der er tilstrækkelige klasselokaler og faglokaler på skolerne.
- Skabe et større fagligt miljø for lærere fx gennem samarbejde med andre skoler.
- Fredning af 9. Klasse, så der ikke bliver en sammenlægning sidst i skolelivet – også selv om der bliver færre elever
- Holddannelse – men sikre at der ikke opstår rodløshed/manglende fællesskab.
- Tænke økonomi anderledes, så det ikke er elevbetinget. Hvordan kan man sikre en mere stabil økonomi (problematik omkring d. 5. September hvor elever som kommer senere ikke bliver finansieret).

Åben skole

Dette afsnit bygger på:

- Interviews med Sølvgade Skole, Tagensbo Skole og Kirkebjerg Skole
- Løbende tilbagemeldinger fra Åben skole ambassadørerne på blandt andet netværksmøder og fra samarbejdspartnere der udbyder Åben Skole
- Interview med Ungeråd KBH og Københavns Fælles Elevråd
- Tilbagemeldinger fra andre forvaltninger
- Temamøde med Tillidsrepræsentanter fra VVK

Definition af Åben Skole

Den Åbne Skole er et af de prioriterede indsatsområder i Københavns Kommunes udrulning af Folkeskolereformen. Åben Skole er en del af et målrettet samarbejde mellem skoler og eksterne samarbejdspartnere, hvor der udbydes læringsforløb uden for skolen indenfor bl.a. kultur, miljø, natur, erhverv, musik og idræt. Målgruppen omfatter både indskoling, mellemtrin og udskoling.

De eksterne læringsforløb har et forskelligt fagligt fokus, så det er muligt for den enkelte skole/klasse at finde et tilbud, der matcher den specifikke undervisning. Nogle af forløbene er gratis for skolerne, mens andre forløb kræver enten hel eller delvis finansiering af skolen. Forløbene er af varierende længde; nogle er enkeltstående forløb (korte tilbud), og andre forløb strækker sig over flere uger (partnerskab).

Alle de korte tilbud fra eksterne udbydere er samlet på Københavns Kommunes Åben skole portal: www.aabenskole.dk hvor lærere kan søge på klassetrin, fag eller fritekstsøgning. Der ligger til stadighed mindst 200 forskellige tilbud til skolerne på portalen. Åben skole sekretariatet i Fagligt Center køber hvert år 1500- 2.000 tilbud ind til skolerne, så disse tilbud bliver gratis at benytte. Inden for 14 dage er alle tilbud bookede.

Partnerskaberne er et specifikt samarbejde mellem en skole og en eksternaktør, hvor de sammen bliver enige om mål og indhold.

Potentialer ved initiativet

Erfaring fra skoler

- Åben Skole gør udskoling attraktiv og styrker fagligheden – især for de elever, som ikke motiveres af den mere traditionelle undervisning
- Åben skole motiverer eleverne
- Åben Skole bidrager med vinkler på stoffet, som vi ikke umiddelbart kan forvente at læreren kan bidrage med
- Åben Skole er med til at give eleverne et billede af den mangfoldige og komplekse by og verden, som ligger udenfor skolen
- Åben skole præsenterer eleverne for stærke fagligheder og mulige rollemodeller.
- Åben skole bringer autencitet fra verden udenfor ind på skolen.
- Eleverne trives med eksterne læringsmiljøer og at kunne fordybe sig i et specifikt forløb/emne.

- Positive erfaringer med at Åben Skole fungerer som en struktureret indsats, som ikke er personbåret.
- Åben Skole kan understøtte udskolingslinjer, valgfag, timeløse fag, brobygning, projektopgaven, projektværksteder, intensive læringsforløb og talentcamps.

Perspektiver fra andre aktører

- Eleverne ser frem til fagdage uden for skolen.
- Elevernes oplevelser og erfaringer fra fagdage bidrager til elevernes sociale relationer og trivsel.
- Andre forvaltninger (herunder TMF) oplever, at samarbejde med skolerne kan bidrage til at løfte disse forvaltningers opgaver og dagsordener.
- De eksterne aktører er generelt meget interesserede i at bidrage til at give folkeskolen et løft.
- København er en by rig på kultur- og idrætstilbud, som allerede er grundfinansierede fra andre kilder end skolerne. Der er derfor meget oplevet værdi for pengene.

Forudsætninger, herunder ressourcer

Erfaring fra skoler

- Optimalt at planlægge forløb allerede i foråret samt skrive dette ind i årsplanen.
- Flere skoler lader partnerskaberne blive på årgangen. På den måde sikre man at indsatsen bor i organisationen og ikke er afhængig af enkeltpersoner. Ledelsen har en central rolle. De skal sikre struktur, skabe rum, indgå aftaler og sikre at lærerne får den nødvendige information ift. aftaler og forløb med de eksterne samarbejdspartnere.
- Erfaringer fra nogle skoler peger på, at man med fordel kan køre med et fast skema og en fast flex dag om ugen, hvor Åben Skole forløb kan lægges ind.
- Nogle skoler har erfaringer med at bruge Fagligt Center til opstarten til bl.a. at afklare behov med skolen, udfærdige skabeloner for samarbejdsaftaler og partnerskab, økonomistyring, lokalisere samarbejdspartnere, udforme kontrakt, hjælpe med årsplanlægningen i forhold til anden support.
- Der er behov for aktive Åben Skole-ambassadører (2 stk.), som får tilført ekstra tid til udvikling. Hvis ledelsen spiller en mindre rolle ift. samarbejde, udvælgelse og tilmelding til Åben Skole forløb er der behov for midler til Åben Skole ambassadørerne.
- Et godt Åben Skole-tilbud giver ikke kun eleverne men også lærerne ny inspiration og energi.

Perspektiver fra andre aktører

- Opgaven skal være tydelig.
- Det er vigtigt med en fast kontaktperson, løbende kommunikation og at aftaler overholdes.
- Hjælp til at opstille læringsmål.
- Undervisningen skal delvist foretages af lærerne.
- Den måde man får størst udbytte af et Åben Skole-forløb, er hvis det indgår som et supplerende element i et længere undervisningsforløb.
- Større fokus på "plug and play" forløb end partnerskaber, da det er en tidskrævende øvelse som mange lærere ikke har ressourcer til.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Hver skole skal have partnerskab med virksomhed
 - Partnerskabet skal med i undervisningsmål
 - Partnerskaber med naboskole
- Produktorienterede/projektorienterede forløb, som kombinerer karrierelæring (uddannelse og job) og personlig og social læring. Fx temaugue hvor eleverne laver medie- eller kunstnerisk produktion, eller innovative produkter/løsninger i samarbejde med fagpersoner, uddannelsesinstitutioner eller relevante virksomheder.
- Have det brede blik på skills
- Samle timer til fordybelse
- Samarbejde med klub mm
- Netværk på tværs i området
- ÅS må ikke blive underholdning
- Bedre lokalt samarbejde
- Fokus på produkt og projektorienterede forløb med fokus på karrierelæring
- Længerevarende samarbejder
- Samskabelse – involver eleverne
- Forældrebank (Se bl.a. Skolen i Virkeligheden)
- Mere kreativitet og håndværk

Pointer fra forskningsfeltet

KORA har udarbejdet en rapport, der undersøger implementeringen af folkeskolereformens elementer, herunder Åben skole:

- Åben skole fungerer især godt i udskolingen og har en positiv effekt på elevernes afgangskarakterer.
- I indskolingen og på mellemtrinet oplever lærere og pædagoger større udfordringer.
- Åben skole har negativ effekt på elevernes trivsel i forhold til støtte og ro.
- Åben skole afhænger ofte af den enkelte lærer eller pædagogs kontakter og tid. Kommunerne arbejder derfor på at etablere kontakter til lokalsamfundet for at sikre, at alle elever får samme muligheder. I København er dette arbejde langt, da der er afsat midler til Åben Skole, og der årligt lægges 1500-2000 Åben skole tilbud på portalen www.aabenskole.dk

Link til rapport: <https://www.kora.dk/aktuelt/temaer/folkeskolereformen/nyheder/i14267/Skoler-er-i-fuld-gang-med-at-skabe-en-mere-varieret-skoledag>

Intensive læringsforløb

Dette afsnit bygger på:

- Interviews med Grøndalsvængets Skole, Tagensbo Skole, Brønshøj Skole, Bellahøj Skole og Kirkebjerg Skole
- Interviews med de ansvarlige fra Læringslokomotivet
- Interviews med de ansvarlige fra Klima Ambassadør Uddannelsen
- Temamøde med Tillidsrepræsentanter fra VVK

Definition af Intensive læringsforløb

De københavnske skoler arbejder med intensive læringsforløb på flere forskellige måder.

Fælles for dem alle er forståelsen af, at et intensivt læringsforløb er et intensivt tidsafgrænset forløb, hvor fokus er på læring og udvikling af kompetencer inden for et afgrænset område. Samtidig er der tale om forløb, der bryder med den vante undervisning, indeholder et element af holddannelse og oftest er målrettet fagligt udfordrede elever. Forløbene kan tilpasses andre elevgrupper, og eksempelvis også målrettes elever med større sociale udfordringer eller tilpasses talentudvikling. Fælles for de intensive læringsforløb, der er med i kortlægningen, er, at de henvender sig til elever, der har en vis motivation for at gennemføre et forløb og "yde noget ekstra". Da intensive læringsforløb kan have mange former er det vigtigt, at forløbene tager udgangspunkt i og tilrettelægges ud fra den ønskede målgruppe, herunder om forløbet har til formål at løfte gruppen af de svageste elever.

- På nogle skoler afholdes der intensive læringsforløb for hele årgangen (hvilket derfor ikke er målrettet fagligt udfordrede elever, men er for en hel årgang). Det kan eksempelvis være to uger med et naturfagligt indhold, hvor eleverne både besøger steder udenfor skolen og gæstelærere inviteres ind.
- Københavner-akademiet (KA) adskiller sig, fordi det indeholder et decideret eksternat i de to uger campen varer. Efterfølgende fortsætter eleverne med to ugentlige lær@lære lektioner på egen skole. Lær@lære lektionerne varetages af den lærer fra hjemskolen, der har været med på KA og der arbejdes med de strategier eleverne har lært på KA.

Potentialer ved initiativet

Erfaringer fra skoler

- Elever oplever et fagligt boost, et personligt boost og et motivations boost efter de intensive læringsforløb.
- Arbejdet med elevernes sociale og personlige kompetencer (eksempelvis "de 7 karaktertræk") har en positiv betydning for eleverne.
- Lær@lære læringsstrategier har stor positiv betydning og er nogle steder udbredt til en stor del af skolen (eks. arbejdet med mindset og karaktertræk) – gør de unge til aktive medspillere.
- Intensive naturfaglige forløb for hele årgangen har givet flere elever interesse for naturvidenskaben.
- Udgangspunkt i elevens styrker.
- Giver eleverne et fagligt skub – arbejder intensivt med det, eleven oplever som vanskeligt.

- Fordele ved KA's organisering. Et samarbejde på tværs af skoler betyder flere ressourcer og møder med andre dygtige undervisere. Den tydelige projektstyring gør det konkret og overskueligt som skole at være en del af.
- Selvstyrende teams, fleksible skemaer og en reducere af skoledagens længde har muliggjort en tolærerordning. Det understøtter og muliggør arbejdet med intensive læringsforløb.
- De selvstyrende årgangsteams og et tæt teamsamarbejde muliggør en inddragelse af elevernes andre faglærere.

Perspektiver fra andre aktører

- Fra Læringslokomotivet (KUU) og Klima Ambassadør Uddannelsen (ABU, Hørt Ungdom).
 - Potentialer
 - Dagsforløb (billigere end forløb med overnatning).
 - Samarbejde mellem elev, forældre, folkeskoleklassen, UU og kontaktlæreren på skolen. Helhedsorienteret indsats.
 - Samarbejde med elevens folkeskoleklasse – eksempelvis via en "makkerordning" og inddragelse af "kontaktlæreren" (LL).
 - Det har stor positiv betydning at arbejde sammenhængende med elevens faglige færdigheder, de personlige og sociale kompetencer.
 - Gode erfaringer med at arbejde med synlig læring, bevægelse, feedback og struktur.
 - Positive erfaringer med at koble faglig læring med lokalområdets projekter.
 - Det skaber god energi i klassen, at elever kommer tilbage med nye kompetencer og bedrifter de er stolte af.
 - Positiv erfaring med at styrke elevernes formidlingskompetencer, demokratiske selvtillid og mod til at stille sig op og eks. præsentere foran andre. Fx er et stort antal klimaambassadører stillet op til Københavns Kommunes nye Ungeråd.
 - Muligheden for at deltage i særlige forløb, højner skoleglæden og trivsel hos eleverne.
 - Positiv erfaring med at samarbejde med beslutningstagere, og give elever en positiv oplevelse med at få indflydelse (ABU).
 - Elever der deltager i intensive læringsforløb bliver forandringsagenter tilbage i klassen. Videreformidle deres viden, spreder ringe i vandet.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

- Arbejdet med metoder og redskaber fra f.eks. Københavnerakademiet (karaktertræk, læringsstrategier, mv) kan være svære for eleverne at holde fast i, når de kommer tilbage efter KAs eksternat. I nogle tilfælde er det derfor mere hensigtsmæssigt at lade forløbet foregå på skolen.
- Det kræver tid at overføre elementer fra intensive læringsforløb til almenundervisningen.
- Indsatserne drives af dedikerede lærere. Derfor er det vigtigt at sikre, at lærerne bevarer deres motivation (kompetenceudvikling, mulighed for at afprøve metoder, tid til sparring, indflydelse).
- Vidensdeling og at arbejde med feedback har stor betydning.
- Tilrettelæggelsen af forløbet er vigtigt for et positivt udfald.

- Planlægning fra skoleårets start. Afsæt timer til de behov, der kan opstå i løbet af skoleåret.
- Fleksible skemaer og selvstyrende årgangsteams muliggør arbejdet med intensive læringsforløb.
- Tolærerordninger har mange fordele og positive betydninger i forhold til både differentiering, videndeling og brobygning mellem et intensivt læringsforløb og skolehverdagen.
- Sammenhængende metoder på tværs af almenklasser og intensive læringsforløb, eksempelvis lær@lære timer.
- Tæt teamsamarbejde – udskolingslæreren arbejder tæt med en hel årgang, både lærere og elever er vant til at arbejde i hold og kender hinanden på tværs. Det mindsker sårbarheden, når nogle er væk på intensive læringsforløb. Det kan dog være en udfordring for de elever, hvis lærere er afsted på en camp.
- Det kan lette organiseringen af intensive læringsforløb, at årgangens undervisning parallelplanlægges.
- Materiale fra Københavner-akademiets hjemmeside kan bruges af endnu flere skoler.
- Involver UU-vejlederen i opgaven.

Perspektiver fra andre aktører

- Fra Læringslokomotivet og fra Klima Ambassadør Uddannelsen (ABU, Hørt Ungdom), Tillidsrepræsentanter i VVK.
 - Involvering af andre lærere, eksempelvis kontaktlærere som bindeled mellem forældre og elever, og som bindeled mellem forløb og den almene skolehverdag.
 - Ved efterspørgsel kan ekstra forløb udbydes på Åben Skole (ABU) eller som Lær@lære workshops (Københavner-akademiet).
 - Ved at fjerne eleverne fra deres normale læringsmiljø, skabes en kunstig læringssituation. Lad dem blive på skolen og arbejde med dem der. Gerne ved at lærerne opkvalificeres.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- At få de intensive forløb ud på skolen og ud i vores hverdag. 'KBH Akademiet' skal være på skolen – anderledes hverdag. Gennemtænke hvad der giver en langtidsvirkning på intensive forløb.
- Rollemodeller
- Praksisnær undervisning
- Fokus på forskellige talenter
- Skolen ud i virkeligheden
- Fagligt udfordrede har ofte andre udfordringer – hvor skal vi begynde? -> Involvere de unges egne ønsker. Fastholde ansvar, nysgerrighed og engagement. Gennemgående voksne
- Mange mennesker hiver i de samme unge – Vi skal samle og koordinere kræfterne.
- Det skal være tæt på nærmiljø
- Brug UV-vejledere og stærke ressourcer anderledes
- Fælles handleplaner SKAL laves med den unge
- Alle er motiverede i kernen (Ris og ros) -> Lærernes tro på og forventninger til eleverne smitter af på motivationen
- Fleksible, halvårlige skemaer

Pointer fra forskningsfeltet

SFI (Nu VIVE) foretog i 2016 en evaluering af Københavnerakademiet:

- Flertallet af drenge oplever progression indenfor deres faglige og personlige kompetencer
- Drenge, der oplever progression på et område, oplever typisk progression på flere områder
- Drenge, som udtrykker, at de havde relativt stærke personlige kompetencer inden deltagelse, oplever typisk, at de har fået mere ud af indsatsen.
- Dansk-, matematik, og KA-lærere deler i store træk drengenes opfattelser omkring drengenes progression på deres personlige kompetencer og faglige niveau.

Link til rapport: <https://www.sfi.dk/publikationer/koebenhavnerakademiet-12138/>

Et kvalitativt forløbsstudie af Rambøll omhandlende syv intensive læringsforløb – Drengesakademiet, Københavnerakademiet, Plan T, Lær for livet, Turboforløbspulje, Læringslokomotivet, Tidlig matematik indsats – i perioden 2016 -19 som pågår netop nu, viser bl.a. foreløbigt at:

- De intensive læringsforløb bidrager positivt til elevernes personlige, sociale og faglige udvikling på kort sigt.
- Det faglige indhold og forventningerne til elevernes udbytte står ikke mål med den virkelighed eleverne kommer tilbage til efter indsatsen
- Synlig læring og progression bidrager positivt til deltagernes udbytte
- Udfordring at deltagerne på KA ofte kender hinanden og derfor ikke rykkes helt ud af den normale hverdag
- Der er en række generelle udfordringer i forhold til at sikre forankring af det positive udbytte hos de deltagende elever
- Mange lærere oplever at der er sket personlig og social udvikling, men meget lille faglig udvikling efter forløb
- Det nævnes at de opfølgende indsatser på de enkelte elever er så tidskrævende, at det vil tage tid og opmærksomhed fra de øvrige elever på skolen (gælder både lærer- og ledelsestid)
- Eleverne oplever sig mere glade og positive som mennesker efter forløbet

Rapporten er endnu ikke udgivet.

Talentcamps- og forløb for elever, der har brug for flere udfordringer

Dette afsnit bygger på

- Interviews med Kirkebjerg Skole, Nørre Fælled Skole og Sankt Annæ Gymnasiums folkeskoleafdeling
- Interviews med Ungeråd KBH & KFE
- Interviews med de ansvarlige fra Klima Ambassadør Uddannelsen.

Definition af Talentcamps- og forløb for elever, der har brug for flere udfordringer

De københavnske skoler arbejder med talentcamps- og forløb for elever der har brug for flere udfordringer på forskellige måder. Det fælles udgangspunkt er at realisere målet om at alle elever skal blive så dygtige som de kan. Imidlertid er der også en række elever med særlige forudsætninger som oplever den daglige undervisning ikke er tilstrækkeligt fagligt udfordrende for dem. Gennem indsatsen tilbydes eleverne nye faglige udfordringer. Hensigten er at styrke elevernes trivsel ved at de får mulighed for at fordybe sig i særlige fagområder, udfordre sig selv samt arbejde sammen på tværs af klasser eller skoler med andre elever med samme faglige forudsætninger. Som led i indsatsen udvikles nye tiltag som eksempelvis omfatter udvikling og afholdelse af Talentcamps, intensive læringsforløb, masterclasses og andre talentaktiviteter, der foregår i sammenhæng med men uden for den almindelige undervisning eller som valgfag.

Potentialer ved initiativet

Erfaringer fra skolerne

- Stor tilfredshed med turboforløb blandt elever og lærere. Der er et ønske om at bruge væsentlig flere midler på disse forløb.
- Indsatsen bidrager til at højne karakterer.
- Positive erfaringer med målrettet at fokusere på talentudvikling.
- Ved at skolen sætter høje faglige mål og ambitioner har eleverne mulighed for at udleve deres høje potentiale.
- Elevernes deltagelse i fht en specifik indsats eller forløb smitter også af på deres faglige arbejde i skolen.
- Eleverne lærer at kunne præstere når det kræves og være bedst når det gælder.
- Brander skolen positivt, tiltrækker flere elever både ressourcestærke og ressourcetsvage – også elever fra andre skoledistrikter.
- Indsatser med fx eliteidrætslinje er med til at give skolen en stærk profil.
- Udbud af idrætslinjer har en meget positiv betydning for de involverede elever. Blandt de elever der brænder for deres idræt og vil noget med den, er der et behov for idrætslinjer. Disse elever bliver meget ofte marginaliserede i almindelige klasser, fordi deres venner ikke forstår de nødvendige ofre, som de byder sig – eksempelvis en masse afbud til sociale arrangementer til fordel for træning. Eliteidrætsleverne føler sig på den vis lige så marginaliserede i almindelige folkeskoleklasser som højt fagligt begavede børn.
- Idrætsleverne fortsætter på ungdomsuddannelser og Team Copenhagen-akademiet, hvor de fortsat får tilbud om morgentræning. Det at de har arbejdet så struktureret med planlægning/fokus, skolearbejde/idræt/fritid gør at de meget overbevisende blander ind på ungdomsuddannelserne.

- Positive erfaringer med et tæt samarbejde med UU-vejledere i hele udskolingen.
- I-klasse-elever (idrætsklasser) præsterer rigtig fine resultater – både i forhold til deres idræt – og fagligt.
- Uddannelsesparathed hos I-eleverne er meget udtalt.

Perspektiver fra andre aktører

- Fra Ungeråd KBH & KFE og Klima Ambassadør Uddannelsen (ABU, Hørt Ungdom).

Potentialer

Det har stor positiv betydning at have tilbud om særlige valgfrie forløb til de stærke elever- fx masterclass, klimaambassadører, vennekasse i et andet land, hvor man retter opgaver eller blot ekstraopgaver mm.

- Positive erfaringer med at arbejde projekt- og problemorienteret. Arbejdsmetoden understøtter elevinddragelse samt bidrager i høj grad til en varieret undervisning.
- Udarbejdelse af et produkt sætter kreativiteten i spil.
- Positive erfaringer med at koble faglig læring med lokalområdets projekter.
- Det skaber god energi i klassen, at elever kommer tilbage med nye kompetencer og bedrifter de er stolte af.
- Positiv erfaring med at styrke elevernes formidlingskompetencer, demokratiske selvtillid og mod til at stille sig op og eks. præsentere foran andre. Fx er et stort antal klimaambassadører stillet op til Københavns Kommunes nye Ungeråd.
- Muligheden for at deltage i særlige forløb, højner skoleglæden og trivselen hos eleverne.
- Positiv erfaring med at samarbejde med beslutningstagere, og give elever en positiv oplevelse med at få indflydelse (ABU).
- Elever der deltager i diverse læringsforløb bliver forandringsagenter tilbage i klassen. Videreformidle deres viden, spreder ringe i vandet.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skolerne

- Planlægning af forløb allerede i foråret.
- At sørge for at skrive forløb ind i årsplanen.
- Ift afvikling af forløb har det stor betydning at kompetencerne blandt lærerne er afklaret.
- At lærerne får tid til at planlægge og udføre er et væsentligt opmærksomhedspunkt.
- Prioriter de forløb/temaer der er motivation for og energi i.
- Sørg for at knyt Åben Skole-samarbejdspartnere til.
- For en vedvarende udvikling i -tråd med eliteidræts elever- kræves fokus, sociale kompetencer, vedholdenhed, stamina, robusthed samt intens og vedvarende træning.
- Højt fagligt og kunstnerisk niveau blandt underviserne har stor betydning.
- Høje ambitioner samt et ekstremt tydeligt fokus og retning er vigtigt for et positivt udfald.
- Vigtigt med den eksisterende tillid og politiske og forvaltningsmæssige opbakning.
Der efterspørges konsulent-support i forhold til at bruge Åben Skole bedre. Altså Åben Skole-konsulent som hjælper med at planlægge udskolingsåret/valgfag etc.

Perspektiver fra andre aktører

Fra Klima Ambassadør Uddannelsen (ABU, Hørt Ungdom).

- Involvering af andre lærere, eksempelvis kontaktlærere som bindeled mellem forældre og elever, og som bindeled mellem forløb og den almene skolehverdag.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Forløb på tværs – niveaudeling af undervisningen
 - For hele klasser
 - For udvalgte elever
- Forudsætninger:
 - Rammerne skal tænkes ind
 - Tid til planlægning blandt lærere og ledere
 - Kompetencer til at konceptudvikle
- Camps en gang om måneden
- Valgfag
- Ressourcer lokalt – i dagligdagen styrke ressourcer
- Arbejdsformer. Niveaudeling
- Ikke slukke talent – få talent frem
- En hel dag udenfor skolen en dag om måneden
- Turboforløb

Pointer fra forskningsfeltet

Arbejdsgruppen til talentudvikling i uddannelsessystemet har udarbejdet en rapport med bl.a. følgende pointer fra forskning:

- Talentudvikling må tage udgangspunkt i en ændret faglig og didaktisk tilgang til undervisningen af de dygtigste elever i form af berigelse af curriculum og curriculumacceleration
- Talentfulde elever skal opmuntres til hurtigt at arbejde sig gennem det krævede pensum (curriculumacceleration), så de får tid til induktivt (læring der stiller metakognitive krav til refleksion) arbejde
- Danske undersøgelser peger i tråd hermed på, at talentudviklende indsatser skal give eleverne mulighed for at gøre erfaringer, hvor de bliver set og anerkendt og opmuntret til at udvikle deres talent
- Berigede læreplaner (særligt tilrettelagt undervisning fx i form af holddannelse, spring i pensum og materialer rettet mod højere klassetrin) har en højsignifikant positiv social og faglig effekt på eleverne, der modtager denne undervisning

Link til rapport: <file:///C:/Users/cl6c/Downloads/110414-Talentrapport-hele.pdf>

Stærkere brobygning til ungdomsuddannelser gennem bl.a. forløb på erhvervsskolerne

Dette afsnit bygger på

- Interviews med Sølvgade Skole, Højdevangen og Randersgade Skole.
- Interviews med EUD
- Interviews med Københavns fælles elevråd
- Interviews med Kultur- og fritidsforvaltningen
- Interviews med Hovedbiblioteket og biblioteksudvikling
- Temamøde med Tillidsrepræsentanter fra VVK

Definition af Stærkere brobygning til ungdomsuddannelser

Brobygningen mellem ungdomsuddannelserne og folkeskolen kan ske både som samarbejder mellem lærere og undervisere og som forløb for elever der besøger ungdomsuddannelserne i forskellige forløb for at sikre at elever og lærere i folkeskolen har et godt indblik i uddannelsesmulighederne efter folkeskolen.

Potentialer ved initiativet

Erfaringer fra skolerne

- Strukturerede undervisningsforløb på flere årgange med eksterne samarbejdspartnere styrker skolens arbejde med implementering og bæredygtighed ift profilskolens arbejde med FNs verdensmål.
- Gennem faste samarbejdsaftaler med eksterne samarbejdspartnere undgås at projektet bliver personbåret og kan dermed nemmere forankres i skolens arbejde.
- Eleverne oplever at blive bekræftet i at være god til noget inden for og uden for klasselokalet.
- Det er en stor hjælp for de fagligt udfordrede elever. De kan få en mere praktisk tilgang til fagene, samt muligheden for at få et sceneskift.
- Indgår som en del af den faglige undervisning.
- Kan bruge understøttende undervisning til et samarbejde mellem flere skoler og ungdomsuddannelsen.
- Kan organiseres som valgfag og integreres i undervisningen gennem hele udskoling.
- Læringsmiljø, fysiske rammer og elevinterviews på erhvervsskolerne motiverer og engagerer eleverne.

Perspektiver fra andre aktører

- Fra EUD herunder NEXT, HRS og SÖPU, Ungeråd KBH & Københavns Fælles Elevråd, KFF&, Hovedbiblioteket & Biblioteksudvikling. Tillidsrepræsentanter i VVK

Potentialer

- Ved at starte brobygning i 7. klasse opbygger eleverne et naturligt forhold til erhvervsskolerne. I 9.klasse kan de tage deres projektopgave med.
- Introduktionsforløb for 7. eller 8. klasser bidrager med konkret viden og erfaringer om erhvervsskolerne og deres fag for henholdsvis elever og lærere.

- Gevinster med et styrket samarbejde mellem skoler og kultur- og fritidsliv kan være med til at løfte kvaliteten af undervisningen og gøre lærere og elever opmærksomme på lokalsamfundets mange muligheder i form af foreninger, kulturhuse, biblioteker og idrætsanlæg.
- Brobygning til og praktik i både virksomheder og uddannelser giver en indsigt og et grundlag for at træffe beslutning, når eleven skal videre fra folkeskolen. Indgående kendskab sikrer, at den unge vælger ud fra et oplyst og kvalificeret grundlag, så de ikke bliver overraskede af uddannelsens indhold, læringsformen og arbejdsbyrden mm.

Introduktionsforløb på EUD

- Brobygningsaktiviteter er en vigtig forudsætning for at få særligt de svageste elever videre på ungdomsuddannelserne og særligt udfordre elever og forældres uddannelsesvalg, således at også erhvervsuddannelserne bliver en ligestillet valgmulighed.
- Kan give eleverne indblik i erhvervsuddannelserne, samt styrke samarbejdet mellem lærere på folkeskoler og faglærere på erhvervsskoler.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

- Behov for flere ressourcer til Uddannelsesambassadørerne.
- Flere midler til kompetenceudvikling herunder kompetenceløft til lærerne.
- Sikre en koordinering og sammenhæng mellem FAC-supportopgaver i udskoling- fx via fælles opstartsmøde.
- Tilknyt evt. en support-person til hver udskoling.
- Inddrag gerne en større gruppe lærere i planlægningen.
- I fb med overgang til ungdomsuddannelse er der brug for håndholdte indsatser for udfordrede unge.
- Uanset om man er overbygningsskole/basisskole eller en hele-vejen-op-skole, er det optimalt at have fokus på udvalgte indsatser i forbindelse med overgangen fra mellemtrin til udskoling.
- Boomerang er meget populært. Det ville skulle styrkes.
- Udgangspunkt i skolernes behov er vigtigt for et positivt udfald.
- Behov for at kunne frigive tid og skabe en platform til at lærere fra egen skole og fra erhvervsuddannelser/ gymnasiet kan mødes samt udvikle et stærkere samarbejde på tværs.
- I arbejdet med at styrke brobygning er det en væsentlig forudsætning at lære hinandens organisationer at kende. Dette vil lette samarbejdet på tværs.
- Fokus på faste tematiske forløb- fx mere socialpraktik, håndværkerpraktik, landbrugspraktik på 7. og 8. årgang.
- Kan være svært at få samarbejde i gang med ungdomsuddannelser, da de heller ikke har resurser til samarbejde.

Perspektiver fra andre aktører

- Fra EUD herunder NEXT, HRS og SOPU, Ungeråd KBH & Københavns Fælles Elevråd, KFF, Hovedbiblioteket & Biblioteksudvikling.
 - Etablere partnerskaber over en flerårig periode.

- Ift valgfag på erhvervsskolerne er det optimalt at der er én enhed i forvaltningen der laver det koordinerende samarbejde. Mulighed for hurtig omstilling, fx kan forløbene blive sat i gang med to ugers varsel. Dvs. der skal også være én indgang til Erhvervsuddannelserne.
- Obs på erhvervsskolernes spidsbelastning. Der kan udbydes undervisning om formiddagen eller eftermiddagen (varierer fra skole til skole).
- En model kan være at man gemmer valgfagstimerne til f.eks. foråret. Så eleverne får hele dage og et større udbytte.
- Der skal være lærere (fra folkeskolen) tilstede på værkstederne.
- At eleverne fx gennem deltagelse i Skills introduceres til erhvervsuddannelserne. At klassen i fællesskab oplever og erfarer tilgange og perspektiver på erhvervsuddannelserne har en positiv betydning for elevernes motivation ifht uddannelsesvalg.
- Uddannelsesvejledning udvides til alle elever.
- Positive erfaringer med at FAC står for EUD forløb.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Kvalificerede, realistiske forløb på ungdomsuddannelser, som viser vejen til erhverv og som er proces- og anvendelsesorienterede.
 - Styrker uddannelsesparathed
 - Ideen er orienteret mod BUF og ungdomsuddannelser
- Fokus på læringsfællesskaber (professionelle – tæt samarbejde – silonedbrydning)
- Vis arbejdspladsen frem for uddannelsen
- Opgrader uddannelse og job
- Karrierelæring som værktøj
- Kreativitet – produktfokus. Underbygge det produktorienterede gennem samarbejde med eksterne partnere og åben skole.
- Det faglærte er ikke med i undervisningen i udskolingen – manglende knytning til erhvervsuddannelser.
- Der skal være en ligevægt mellem fokus på gymnasiale- og erhvervsuddannelser – alt handler ikke om EUD

Pointer fra forskningsfeltet

Danmarks evalueringsinstitut har undersøgt skolers arbejde med at forberede elever til en ungdomsuddannelse:

- Det er udbredt, at lærerne i skolen oplever at deres undervisning kun i mindre grad klargør eleverne til erhvervsuddannelse
- - Kultur som barriere. Lærerne vurderer, at det ikke alene handler om de strukturelle forhold, men også om kultur, vaner og manglende kompetencer, når de i deres undervisning kun i begrænset omfang forbereder til erhvervsuddannelserne
- Undersøgelser peger på at gode eksempler på, hvordan samarbejder med ungdomsuddannelser og
- erhvervsliv er en god måde at styrke både elevernes og lærernes kendskab til forskellige ungdomsuddannelser på

Link til undersøgelsen: https://www.eva.dk/sites/eva/files/2017-07/Skolers%20arbejde%20med%20at%20forberede%20elever%20til%20ungdomsuddannelse_www.pdf

Resultaterne af projektet "Udsyn i udskolingen" (KL og DLF) peger bl.a. på:

- En styrket systematik og viden hos lærerne på skolerne ift. uddannelsesaktiviteter har en effekt.
- Fokus på karrierelæring tidligt, gør eleverne bedre i stand til at kunne foretage valg på et oplyst grundlag
- Et tæt samarbejde mellem skole og ungdomsuddannelse kan have en positiv effekt på elevernes viden om ungdomsuddannelser og valg. (Dette understøttes også af EVAs rapport)

Link til "Udsyn i udskolingen": <http://vpt.dk/udsyn-i-udskolingen>

Regionsprojektet "Fremtidens valg og vejledning" peger bl.a. på:

- Selvom eleverne har fået information om eller har besøgt en ungdomsuddannelse, er det ikke givet, at eleverne kobler denne erfaring/ information til uddannelsesvalget. Dette er væsentligt at være opmærksom på i forhold til, hvordan man rent pædagogisk tilrettelægger og gennemfører vejledning.

Link til rapport:

http://www.uu.kk.dk/sites/default/files/uploads/public/Projektdokumenter/cefu_resume.pdf

Tænketanken DEA har lavet en undersøgelse af overgangen fra skole til ungdomsuddannelse: "Jeg en bro mig bygge vil". Her fremkom bl.a. følgende væsentlige konklusioner som blev fremhævet af de adspurgte UU-ledere:

- Vi skal have mere fokus på uddannelsesafklaring frem for uddannelsesparathed. Det er ikke nødvendigvis det samme.
- Vi skal have klare læringsmål i brobygningsforløbene, og forløbene skal have tydelig relevans for eleverne.
- Vi skal have brobygning bedre integreret i folkeskolerne – og styrket samarbejdet mellem grundskole og uddannelsesinstitutionerne.
- Vi skal prioritere 'Uddannelse og job' højere. Faget lider under at være timeløst.

Link til undersøgelsen: <https://dea.nu/publikationer/bro-bygge>

Styrket erhvervspraktik

Dette afsnit bygger på:

- interview med Peder Lykke skolen, Baunehøj skole, Tagensbo og Ellebjerg skole
- interview med EUD
- inputs fra skoleledelsesmøder
- Interview med Københavns fælles elevråd
- Interview med Kultur- og fritidsforvaltningen

Definition af Erhvervspraktik

Skolerne arbejder med erhvervspraktik på forskellig vis. Dels forløb hvor elever er ude i fx en uge og følge et job på en arbejdsplads. Dels som en del af virksomhedsbesøg i grupper hvor de i højere grad iagttager end deltager. Vi har valgt at medtage begge dele, selv om den første definition er det som ligger tættest op af den klassiske forståelse.

Potentialer ved initiativer

Erfaringer fra skoler

- Eleverne får nye perspektiver på arbejdslivet efter ungdomsuddannelsen. Enkelte skoler nævner at de går fra snak om "gymnasiet eller ej" til snak om konkrete job og vejen der til, efter virksomheds- og praktikbesøg på en større virksomhed (NOVO)
- Styrket samarbejde med virksomheder omkring praktik skabte seriøsitet hos eleverne. De skulle ansøge om at komme i praktik.
- Folkeskolerne blev taget seriøst i samarbejdet med virksomhederne
- Det bliver meget håndgribeligt for eleverne hvilke krav og muligheder der er i fremtiden
- Sæt ikke for stort system op – kør det enkelt
- Ønsker faste tematiske forløb – det må der gerne være mere, fx socialpraktik, håndværkerpraktik, landbrugspraktik, dette kunne godt være i 7. klasse, men også i 8. klasse
- Praktik hos UU – sørg for at de gode skoler også sender elever i ikke boglige fag

Perspektiver fra andre aktører

- Fra skoleledelsesmøde: Udnyt muligheden i folkeskoleloven for at elever kan komme i erhvervspraktik som del af deres skolegang (denne mulighed udnytter vi ikke godt nok i øjeblikket)
- SÖPU samarbejder med Grunduddannelse København. Primært hjemmepleje, og til daginstitutioner. De kender til kapaciteten ude i områderne. Også et projekt med UU i SUF de sidste to år, virksomhedsbesøg. 30 elever der vil noget med mennesker. Halv dag på plejehjem, resten af dagen ude på SÖPU. Overkommelig model. Kunne den udvides?
- KFFs institutioner og større foreninger med ansatte vil kunne være praktiksteder. Københavns Museum har allerede etablerede praktikforløb, primært i arkæologisk afdeling, men har også erfaringer med praktikanter med interesse i museer og kulturhistorie. Desuden tænkes praktikaftaler ind i kommende partnerskaber. Det anbefales at praktikforløb foregår på samme

tidsrum hvert år og at man samler grupper af erhvervspraktikanter og herved samler ressourcer til at kunne give eleverne særlige oplevelser og indsigter.

- KFE: For lidt uddannelsesvejledning til alle elever – det er ikke tilstrækkeligt, at det kun er gives til de fagligt svage.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

- Smart Stars lukket er ærgerligt. Det gav eleverne noget godt
- Meget stort koordinationsarbejde og ressourcetræk ift. at holde kontakten til virksomhederne
- Det kan være svært at have en "forældrebank" da det igen kræver koordinering og meget velvilje fra forældrene. "De vil gerne stå i banken, men har svært ved at comitte sig konkret"
- Der er mange "vejledningsaktiviteter" særligt i ottende klasse som gør, at det kan være svært at putte mere ind.
- Det skal være enkelt og meningsgivende for virksomhederne at gå ind i.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- "Endagspraktik over tre måneder" -eleverne bliver udfordret på valg af praktiksted.
 - 1 dags praktik om ugen a 3 måneder. Obligatorisk praktik, der også er en del af de dage, som eleven er tilbage på skolen.
- Praktikbank/jobbank på den enkelte skole
- Praktikaftale i læringsmål
- Konkret arbejdsopgave, som også har værdi for praktikstedet
- Socialt ansvar fra KK-leverandører + VV + lokale

Pointer fra forskningsfeltet

Danmarks evalueringsinstitut har undersøgt skolers arbejde med at forberede elever til en ungdomsuddannelse:

- For og efterbehandling af praktikbesøg kan sikre større refleksion hos de unge
- Vejledningsaktiviteter som erhvervspraktik kan virke afklarende for unge som er i tvivl om uddannelsesvalg
- Vejledningsaktiviteter – herunder erhvervspraktik bør forberedes så det rammer den unges behov

Link til rapporten: https://www.eva.dk/sites/eva/files/2017-07/Skolers%20arbejde%20med%20at%20forberede%20elever%20til%20ungdomsuddannelse_www.pdf

UU – brugerundersøgelse 2016 peger på:

- De adspurgte elever mener at henholdsvis Åbent hus på ungdomsuddannelse og erhvervspraktik har haft størst betydning for deres valg.

Link til rapporten: <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/vejl/2016/160630-uu-brugerundersogelse-2016-rapport.pdf?la=da>

Praktiske værksteder

Dette afsnit bygger på:

- Erfaringer med makerspacet³ BUF-X, da der generelt er få erfaringer med brugen af praktiske værksteder i København.

Definition af praktiske værksteder

Praktiske værksteder kan være en container eller et lokale, der er indrettet med forskelligt udstyr, der lægger op til praktisk udfoldelse. Det kan eksempelvis være digitalt udstyr, maskiner og kreative værktøjer. Praktiske værksteder har til formål at give eleverne mulighed for at arbejde praktisk og anvendelsesorienteret eksempelvis i forbindelse med projektopgaven i 9. klasse. Værkstederne kan have et mangfoldigt indhold, men fælles for dem er, at de skal give eleverne mulighed for at arbejde på andre måder end i et traditionelt klasseværelse.

Potentialer ved initiativet

Der er begrænsede erfaringer på de københavnske skoler med at arbejde med praktiske værksteder. Erfaringerne med BUF-X peger på, at et praktisk værksted giver mulighed for at:

- Eleverne kan arbejde problem- og anvendelsesorienteret og innovativt som understøttende for den fagfaglige undervisning
- Medarbejderne på skolen kan anvende teknologi og undervisningemner, som ellers kan være svært at præsentere eleverne for (eksempelvis 3D printere og forløb om programmering og kodning, som er en del af BUF-X)
- Tilbyde et anderledes læringsrum, hvilket kan motivere eleverne

NEXT har ansøgt Nordea Fonden om midler til etablering af mobile containere, der kan fungere som et praktisk værksted. Formålet skal være at containerne kan tage rundt på grundskoler og give elever i udkolingen mulighed for at arbejde praktisk med uddannelser på NEXT og på den måde introducere eleverne for indholdet i en erhvervsuddannelse.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

- Det kan være omkostningstungt at etablere og drive praktiske værksteder
- Hvis praktiske værksteder skal være mobile, kræver det koordinering at sikre flest skoler får glæde af de praktiske værksteder
- Praktiske værksteder kan være et nyt element i undervisningen, som kræver tid, ressourcer og kompetenceudvikling at implementere

³ * 'Makerspace' er en betegnelse for et sted, hvor brugere samles for at udforske og skabe med brugen af en bred vifte af digitale teknologier og værktøjer og materialer – oftest i innovative processer. Teknologierne rummer blandt andet 3D print, laserskæring, digital broderi, robotteknologier og programmering samt materialer, som vi kender fra klassiske håndværksfag.

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Opgradering af eksisterende faglokaler
 - Gøre de eksisterende faglokaler nutidige, fx håndværk og design
 - Organisere lokalerne så de unge kan gebærde sig på egen hånd
 - Opgaven kræver at politikere /ledere prioriterer dette
 - Idéen matcher vores kapacitetsudfordringer
 - Større mulighed for kreativitet
- Mobile værksteder, fx egnede til samarbejde på tværs af forvaltningen
 - Lave flytbare løsninger, som kan nå bredt ud
 - Der kan trækkes på erfaringer fra fx mobile vogne i sundhedsvæsenet
- Andet
 - Kort over værksteder i KK. Hvad og hvor?
 - Indgåelse af forpligtende partnerskaber
 - Brug ungdomsskolen til at tilbyde valgfag
 - Samarbejde med fritidscentre og EUD

Pointer fra forskningsfeltet

Der er begrænset forskning inden for betydning og effekt af praktiske værksteder. Hvis det forudsættes, at praktiske værksteder har en positiv indvirkning på at opnå en varieret skoledag, kan der henvises til forskning inden for dette. Rambøll har lavet en forskningskortlægning af bl.a. varieret læring, som entydigt peger på, at anvendelsesorienterede undervisning har en positiv effekt på:

- Elevernes faglige resultater
- Elevernes motivation for at lære

Link til rapport:

http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/Clearinghouse/Ramboell/FORSKNINGSKORTLAEGNING_VARIERET_LAERING_MM.pdf

Styrket forældresamarbejde

Dette afsnit bygger på:

- Tværgående pointer fra alle interviews med skolerne, da samarbejdet med forældre både kan være et indsatsområde for sig selv og et element i de øvrige initiativer. Der inddrages desuden perspektiver fra specifikke indsatser på Skolen på Strandboulevarden samt Utterslev skole
- Pointer fra forældreorganisationerne
- Pointer fra skole- samt klub- og klyngeledelser.

Definition af forældresamarbejde

Samarbejdet med forældre er en central del af folkeskolens virke. Folkeskolelovens formålsparagraf fastsætter at:

- Det er i et samarbejde mellem skole og forældre, at eleverne bl.a. forberedes til videre uddannelse og får lyst til at lære mere
- Elever og forældre samarbejder med skolen om at leve op til folkeskolens formål⁴

Skole-hjem-samarbejdet kan foregå på forskellige måder. Typiske aktiviteter i skole-hjem-samarbejdet er: Forældremøder, temaaftener, forældre-caféer, workshops og skole-hjem samtaler.

Potentialer ved initiativer

Erfaringer fra skoler

- Flere skole-, klub- og klyngeledere udtrykker, at der er uudnyttet potentiale i skole-hjem-samarbejdet i udskoling. Det kræver, at forældrene kommer tættere på deres barns skolegang i udskoling. Særligt omkring de udsatte unge er afgørende med et tæt samarbejde mellem skole, fritidscenter og forældre
- Meebook kan være en vej til stærkere forældresamarbejde. Herigennem kan forældrene få indsigt i og tale med børnene om deres faglige udvikling
- Peder Lykke Skolen har gode erfaringer med at samarbejde med forældrene om skolebesøg på forældrenes arbejdsplads som en del af undervisning i uddannelse og job
- Der er flere skoler som nævner at et tæt samarbejde med de bolig – sociale helhedsplaner giver udbytte
- På Ellebjerg skole benytter de 50 dages samtaler. Dvs. fire skolehjemsamtaler om året, hvor eleverne er aktive ift. præsentation af deres egne mål. De fire samtaler har forskelligt fokus/tema
- Brugerrettet forældresamarbejde, kan give mulighed for særligt fokus på de enkelte elever og forældres behov. Dvs. Ikke alle skal nødvendigvis mødes af samme tilbud.
- Skolen på Strandboulevarden / Hafniaskolen arbejder med et koncept, hvor der er forskellige stadier af forældresamarbejde, alt efter om forældrene har overskud og behov for meget eller lidt kontakt med skolen. Der sker en screening af eleverne efter deres behov og der sættes ind med en særlig indsats for de familier der har særligt behov.
- Utterslev Skole lader forældrene indgå som en ressource på særligt planlagte dage, hvor lærerne planlægger dagen i samarbejde med forældrene og forældrene er ”de voksne” på skolen for en dag.

⁴ Folkeskolelovens §1 og 2: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192527>

Perspektiver fra andre aktører

Forældreorganisationerne peger på at:

- Skolerne bør fokusere på at tydeliggøre kvaliteterne og styrkerne i deres udskolinger over for forældrene for at undgå udsivning. Det bør ske allerede i 6. klasse, da reklamer fra andre folke- og privatskolars udskolinger starter heromkring
- De traditionelle aktiviteter som forældremøder og –samtaler kan med fordel nytænkes. Eksempelvis kan eleverne inddrages i gennemførelsen af både forældremøder og –samtaler, ligesom gruppesamtaler kan være en idé
- 9. klasseprøver og uddannelsesvalg kan bruges som brændende platforme til at styrke forældresamarbejdet. Forældrene har fået en mere aktiv rolle i forhold til at klæde deres børn på til at træffe valg om ungdomsuddannelse, og samtidig foregår mere af forberedelsen til 9.klasses prøve. Der er behov for at klæde forældrene bedre på til dette.

Forudsætninger, herunder ressourcetræk

Erfaringer fra skoler

- Peder Lykke Skolen har god erfaring med at samarbejde med de boligsociale medarbejdere i områderne i forhold til at få forældrene til at deltage i aktiviteter på skolen
- Nørre Fælle Skole og Randersgades Skole har positive erfaringer med opsøgende forældresamarbejde bl.a. gennem telefonisk kontakt med forældrene, men det er ressourcekrævende
- Vigtigt, at det er skolen som er de planlæggende og ansvarshavende samt dem som sikrer kvaliteten i indholdet, hvis forældrene skal inddrages som aktører i undervisningen. (Utterslev skole)
- Det kræver en del ressourcer at tilrettelægge og gennemføre særlige ”skolehjemaktiviteter” for enkelte elever, mens de øvrige også stadig skal have et tilbud. Dette kan evt. gøres med hjælp fra ressourcecenter. (Skolen på Strandboulevarden)
- Et samarbejde mellem flere skoler kan gøre det muligt at lave særlige intervenerende indsatser for særlige familier.

Perspektiver fra andre aktører

Forældreorganisationerne peger på, at:

- Det generelt er sværere at få forældre i udskolingen til at deltage aktivt i skole-hjem-samarbejdet. På skoler omkring udsatte boligområder kræver det ekstra ressourcer at få forældrene til at deltage i aktiviteter i skolen.
- Forældre bør tidligere end udskolingen få at vide, hvor afgørende deres aktive deltagelse er. Derfor bør eventuelle indsatser målrettet forældre starte tidligere end udskolingen

Pointer fremkommet ved dialogmøde d. 15/1 og 29/1

- Etablering af forpligtende forældresamarbejder i udskolingen gennem inddragelse af ressourcepersoner omkring barnet og i skolen
- Ressourcerne skal bruges til at både skolens medarbejdere og medarbejdere uden for skolen frikøbes – der afsættes tid til opgaven
- Det styrkede samarbejde skal sikre at ALLE forældre mobiliseres
- Alle forældre skal komme til arrangementer om læring/trivsel, uddannelse og job
- Eleverne kan være med til at planlægge arrangement
- Kompetenceudvikling til at kunne facilitere
- Ideen er vigtig fordi den skaber synergieffekt/merværdi ift hvad man kan hver for sig
- Implementering: Evt kan hver skole nedsætte et udvalg af forældre der arbejder med hvordan forældre engageres-> tage udgangspunkt i samarbejde med UU -> uddannelsesvalg.
- Udfordring: Svært både at lokke de resourcesvage og stærke til. Brug for det forpligtende samarbejde
- Brug for styrket samarbejde mellem boligsociale medarbejdere, klubmedarbejdere mm.
- Etablering af klassefællesskaber -> også mellem forældre
- Forældreafhængighed: CUU vejledning, faglighed -> forberedelse hjemme

Pointer fra forskningsfeltet

Kommunernes Landsforening henviser til Dr. Maria Evangelous forskning i forældresamarbejde, som konkluderer at:

- Forældres aktive involvering i deres børns udvikling har stærk og langvarig positiv betydning for børnenes udvikling, læring og trivsel – uanset forældrenes baggrund
- Forældre, der er bevidste om deres egen betydning for deres børns læring, gør flere af de ting, der fremmer børnenes læring – uanset forældrenes baggrund

Link til konklusioner: https://www.kl.dk/ImageVaultFiles/id_80214/cf_202/Powerpoint_Vejle.PDF

Dansk Clearingshours har lavet en kortlægning af forældreinvolvering og –samarbejde, der kan fremme læring hos socialt udsatte børn og unge i dagtilbud og forskning. Heri konkluderes, at:

- En øget forældreinvolvering kan give socialt udsatte børn og unge en bedre kognitiv og social funktion i hjem, dagtilbud og skole
- Der er klare tegn på, at arbejde med øget forældreinvolvering, når den er forankret i dagtilbud og skole, giver de bedste resultater
- Der er udfordringerne ved at få minoritetsforældre involveret i henholdsvis dagtilbud og skole. En af problematikker, der går igen i flere studier, er den monokulturelle tilgang, dagtilbud og skole har overfor forældrene

Link til rapport:

http://edu.au.dk/fileadmin/edu/Udgivelser/Clearinghouse/Ramboell/FORSKNINGSKORTLAEGNING_VARIERET_LAERING_MM.pdf.pdf